

Szkoła Podstawowa nr 18

ul. Węgrowska 1

82-300 Elbląg

***Przedmiotowe
Zasady Oceniania z
przyrody***

Cel i przedmiot oceny

I. Celem oceniania jest:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie.
2. Udzielenie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.
3. Udzielenie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju.
4. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu.
5. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.
6. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej w ramach WDN, poprzez dokonywanie bieżącego monitorowania ewaluacji.

Przedmiotem oceny jest:

1. Aktualny stan wiedzy ucznia i jego umiejętności.
2. Stosowanie wiedzy przyrodniczej w praktyce.
3. Logiczne myślenie, rozumowanie i kojarzenie faktów.
4. Aktywność.

II. Obszary aktywności podlegające ocenie

Na lekcjach przyrody oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. Rozumowanie pojęć przyrodniczych.
2. Stosowanie języka przyrodniczego.
3. Przeprowadzanie doświadczeń, obserwacji i wyciąganie wniosków.
4. Stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce.
5. Rozwiązywanie zadań problemowych.
6. Prace projektowe.
7. Aktywność na lekcji i poza nią oraz wkład pracy ucznia.

III. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW NA LEKCJACH PRZYRODY

1. **Wypowiedź ustna** – oceniana jest pod względem merytorycznym, stosowania języka biologicznego, umiejętności wnioskowania przyczynowo-skutkowego, rozumowania treści i ich logicznego powiązania itp.; obowiązuje materiał bieżący – 3 ostatnie lekcje. Oceny od 1 do 6;
2. **Kartkówka (do 15 min.)** – przeprowadzana w zależności od potrzeb; obejmuje materiał z max. 3 ostatnich lekcji; może być niezapowiadana i może się odbywać z lekcji na lekcję; Oceny od 1 do 6 wg skali procentowej (**Załącznik nr 1**)
3. **Test całogodzinny zwany pracą klasową z materiału obejmującego cały dział oraz test z części działu zwany sprawdzianem z materiału od 3 do**

5 lekcji – formy pisemne zapowiadane tydzień wcześniej; prace klasowe są poprzedzone powtórzeniem; zapisane wcześniej w dzienniku lekcyjnym i w zeszytach uczniów; Oceny według skali procentowej (**Załącznik nr 1**)

- Niesamodzielną pracą ucznia (ściągnięcie) lub komunikowanie się podczas pracy skutkuje odebraniem pracy uczniowi i ocenieniu pracy na tym etapie.

4. Różne formy prac pisemnych:

samodzielne opracowania oparte na źródłach innych niż podręcznik, prace projektowe z materiału wskazanego przez nauczyciela wykonane w domu lub w szkole. w zeszycie, ćwiczeniach, na dodatkowych kartkach.

5. Przeprowadzenie obserwacji, doświadczenia lub hodowli- samodzielne zaplanowanie, przeprowadzenie oraz udokumentowanie podjętych działań i przedstawienie wyników.

6. Prace domowe – Uczeń ma obowiązek odrabiać zadane przez nauczyciela prace w zeszycie i ćwiczeniach, a także przygotowywać się ustnie z 3 ostatnich lekcji;

7. Aktywność na lekcji – oceniana jest umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, współpraca w zespole, udział w dyskusjach prowadzących do wyciągnięcia wniosków, krótkie wypowiedzi.

Uczeń otrzymuje „+” na zasadach podanych przez nauczyciela. Za 6 plusów (+) – ocena celująca, za 5 plusów (+) – ocena bardzo dobra itd. Wpis do dziennika oceny poniżej 5 zależy od decyzji ucznia.

8. Aktywność pozalekcyjna oceniany jest aktywny udział ucznia w akcjach szkolnych, konferencjach, warsztatach, szkoleniach o tematyce biologicznej, konkursach o tematyce biologicznej na szczeblu szkolnym, miejskim, rejonowym, wojewódzkim i ogólnopolskim, a także aktywny udział w zajęciach koła dla zainteresowanych oceniany jest ocena cząstkową bardzo dobrą lub celującą;

IV. WARUNKI OCENIANIA

1. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przyrody oparte są na Programie nauczania przyrody „Tajemnice przyrody” autorstwa Jolanty Gołanko.

2. Nauczyciel przed rozpoczęciem działem zapoznaje ustnie ucznia z zakresem wiadomości i umiejętności podlegających ocenianiu w bieżącej pracy oraz na pracach klasowych.

3. Obowiązuje sześciostopniowa skala ocen od 1 do 6 przy wystawianiu ocen śródrocznych i rocznych, a przy ocenach cząstkowych dopuszczalne jest stosowanie plusów (+) i minusów (-).
4. Dopuszcza się stosowanie plusów (+) za aktywność, pracę na lekcji i zadania domowe oraz minusów (-) za brak pracy na lekcji oraz cząstkowe odpowiedzi. (Za 6 plusów uzyskuje się ocenę 6; za 6 minusów uzyskuje się ocenę 1)
5. Uczeń jest zobowiązany do posiadania podręcznika, zeszytu ćwiczeń, przyborów do pisania oraz do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
6. Nauczyciel, oceniając ucznia, zawsze bierze pod uwagę dysfunkcje ucznia i uwzględnia zalecenia z opinii i orzeczeń wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.
7. Uczeń ma prawo do zgłoszenia w ciągu jednego śr trzech „nieprzygotowań”, co nauczyciel odnotowuje, z powodu braku pracy domowej i braku gotowości do odpowiedzi ustnej. Po wykorzystaniu limitu uczeń za każde następne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę cząstkową niedostateczną.
  - „Nieprzygotowania”, które są przez ucznia niewykorzystane w ciągu jednego semestru, przepadają.
  - „Nieprzygotowanie” uczeń powinien zgłosić na początku lekcji.
8. Wystawienie oceny klasyfikacyjnej (śródrocznej i rocznej) dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych ze szczególnym uwzględnieniem sprawdzianów, prac klasowych i odpowiedzi ustnych. Pozostałe oceny są wspomagające. Przy wystawieniu oceny rocznej , która jest jednocześnie oceną końcową z przyrody, bierze się pod uwagę ocenę śródroczną.
  - Przewidywaną ocenę śródroczną lub roczną nauczyciel podaje uczniowi na 4 tygodnie przed radą pedagogiczną.
9. Pisemne prace kontrolne są obowiązkowe. Uczeń ma obowiązek ich zaliczenia w terminie uzgodnionym z nauczycielem – nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty sprawdzianu lub powrotu do szkoły po czasowej nieobecności. W przypadku ponownej nieobecności ucznia w ustalonym terminie uczeń pisze sprawdzian po powrocie do szkoły.
10. Uczeń może poprawić ocenę z prac klasowych i sprawdzianów, a z innych form za zgodą nauczyciela. Poprawione oceny zapisujemy obok oceny początkowej, np. 2/4. Przy wystawianiu oceny śródrocznej lub rocznej bierze się pod uwagę ocenę wyższą.
  - Poprawa danej oceny odbywa się w terminie uzgodnionym z nauczycielem, ale nie dłuższym niż 14 dni od przekazania przez nauczyciela informacji o ocenach.
11. W przypadku krótkiej do tygodnia usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnienia braków w ciągu 3 dni od powrotu do szkoły. Gdy

nieobecność trwa dłużej niż tydzień, uzupełnienia braków w wiedzy i umiejętnościach powinno nastąpić w ciągu 7 dni od powrotu ucznia po chorobie do szkoły.

- Wszystkie losowe, trudne dla ucznia sytuacje są przez nauczyciela rozpatrywane indywidualnie.

12. Prace pisemne powinny być ocenione i oddane w ciągu 14 dni roboczych, wyjątek stanowi przypadek nieobecności nauczyciela, dni świąteczne i ferie.

13. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne dla ucznia i jego rodziców. Wpisywane są do dziennika elektronicznego.

- Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są udostępniane rodzicowi do wglądu na terenie placówki, kartkówki oddawane są uczniowi do domu.

14. Oceny z różnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie. Jedna dowolnie wybrana przez nauczyciela praca klasowa w półroczu będzie uzasadniana pisemnie w formie recenzji.

V. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z przyrody.

1. Uczeń może się ubiegać o podwyższenie oceny jeżeli ustalona przez nauczyciela ocena śródroczna i roczna z zajęć edukacyjnych jego zdaniem lub zdaniem rodziców (prawnych opiekunów), została ustalona niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tej oceny.

2. Sprawdzian przeprowadza się na pisemną prośbę rodziców zgodnie z procedurą ujętą w WZO

Dostosowania wymagań edukacyjnych z przyrody do możliwości psychofizycznych wynikających z indywidualnych potrzeb uczniów

Zasady ogólne

1. Wszyscy uczniowie zaopiniowani i orzeczeni przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni;
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb i predyspozycji uczniów;
3. U uczniów dysfunkcyjnych nauczyciel wspiera i motywuje ich do pokonywania trudności dostrzegając i akcentując nawet drobne sukcesy i wkładany wysiłek i zaangażowanie;
4. Dla dysfunkcyjnych uczniów nauczyciel często stosuje pozytywne wzmocnienia dla budowania u ucznia poczucia własnej wartości;
5. Konieczna jest ścisła współpraca nauczyciela z wychowawcą dysfunkcyjnego ucznia w celu określenia jednolitych zasad postępowania w przypadku jakiegoś zdarzenia z uczniem;
6. Konieczna jest ścisła współpraca nauczyciela z domem rodzinnym w celu przekazywania na bieżąco problemów dziecka, jakie może posiadać w czasie pracy na lekcji biologii.

Zasady szczegółowe

1. Uczniowie słabo widzący

- A. Właściwe umiejscowienie ucznia w klasie zapobiegające odblaskowi i zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność;
- B. Udostępnienie tekstów w wersji powiększonej;
- C. podawanie modeli i przedmiotów z bliska;
- D. wydłużanie czasu na wykonywanie zadań związanych z patrzeniem i interpretacją informacji uzyskanych drogą wzrokową;
- E. upewnianie się, czy uczeń prawidłowo widzi to, co jest na obrazkach na kartach pracy, ćwiczeniach, podręczniku, na tablicy.

2. Uczniowie słabo słyszący

- A. Zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla dziecka w pierwsze ławce w rzędzie od okna;
- B. Nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę;
- C. Należy mówić do dziecka wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji;

- D. Należy zadbać o spokój w klasie, eliminować zbędny hałas, który dodatkowo zwiększa zmęczenie ucznia;
- E. Nauczyciel powinien upewnić się, czy uczeń rozumie poprawnie polecenie kierowane do klasy, przy trudnościach powinien dodatkowo wyjaśnić polecenie.
- F. Zwracać na tempo pracy ucznia, gdyż często uczeń nie jest w stanie wykonywać kilka czynności jednocześnie;
- G. Należy zwracać uwagę na to, z kim siedzi uczeń słabo słyszący, w razie potrzeby poprosić zdolnego ucznia, by pomógł uczniowi z w/w dysfunkcją;
- H. W czasie lekcji używać jak najwięcej pomocy wizualnych;
- I. Częste zadawanie pytań w celu aktywizowania ucznia i mobilizacji go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwienia zrozumienia tematu;
- J. Przy ocenie prac pisemnych uwzględniać błędy wynikające z niedosłuchu
- K. Przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu szczególnie doceniać aktywność, wkład pracy i stosunek do obowiązków szkolnych.

3. Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

- A. Przy dyskalkulii oceniana jest przede wszystkim poprawność myślenia i toku rozumowania w danym zadaniu;
- B. Przy dysgrafii dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzanej wiedzy a nie treści. Nauczyciel przepytuje ucznia ustnie, prosi o pismo drukowane lub komputerowe.
- C. Przy dysleksji czyli trudności w czytaniu nauczyciel kontroluje stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń;
- D. Uczniom posiadającym opinie o wydłużonym czasie pracy nauczyciel zwiększa limit czasowy na wykonanie zadania;
- E. Przy pisemnych sprawdzianach stosować testy wyboru, zdania niedokończone, zadania z luką, na przyporządkowywanie; zostawiać miejsce na odpowiedź na tej samej stronie, co polecenie;
- F. Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych;
- G. Unikanie wyrywania do odpowiedzi;
- H. Wskazywać uczniowi przy przygotowaniu się do sprawdzianu z działu podzielenie materiału programowego na mniejsze partie w celu ułatwienia uczenia się.

I. Zwrócić uwagę na miejsce siedzenia ucznia, by ograniczyć bodźce rozpraszające i zwiększyć koncentrację ucznia;

J. Nie oceniana jest poprawność ortograficzna prac pisemnych;

H. Przy poleceniach tekstowych upewniać się, czy uczeń prawidłowo zrozumiał treść zadania, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek;

4. Uczniowie nadpobudliwi (z cechami ADHD, z cechami Zespołu Aspergera, niedostosowanymi społecznie i zagrożonymi niedostosowaniem społecznym)

A. Posadzenie ucznia z dala od miejsc, które łatwo mogą go rozproszyć;

B. W miarę możliwości usadzenie ucznia z uczniem spokojnym;

C. Używanie krótkich komunikatów i poleceń;

D. Powtarzanie przez nauczyciela poleceń kilka razy;

E. Dzielenie obszernych zadań na mniejsze;

E. Częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego z uczniem;

F. Kontrolować wykonanie zadania, w razie trudności udzielać dodatkowych wskazówek, pilnować końcowego efektu wykonanego zadania;

G. Przygotować odpowiednio wcześniej ucznia (szczególnie z cechami Zespołu Aspergera) do nagłych zmian pracy;

H. Przypominanie o terminowych zadaniach i wydarzeniach;

I. Przypilnować o zapisaniu pracy domowej, terminie przewidywanego sprawdzianu i zakresu treści do nauczania;

J. Wyznaczanie większej ilości czasu na wykonanie zadania;

K. Stopniowanie sytuacji zadaniowych tak, by uczeń mógł odnieść sukces;

L. Częste odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów;

M. Ocenianie za wkład pracy, chęci

N. Częste chwalenie ucznia indywidualnie i na forum klasy;

5. Uczniowie niepełnosprawni ruchowo (w tym z afazją)

- A. Ocenie nie podlegają zadania wymagające wykorzystanie sprawności manualnej, np. kreślenia
- B. Przygotowanie testów z zadaniami do wyboru, z luką, na dopasowywanie, na dokończenie zdania itd.
- C. Wydłużenie czasu na zadania pisemne i wypowiedzi ustne;
- D. Ocenie podlega tylko treść wypowiedzi;
- E. Zmniejszyć wymagania dotyczące zadań wymagających odczytywania wykresów;
- F. W trakcie wypowiedzi ustnych nie ponaglać ucznia, stworzyć atmosferę spokoju;

6. Uczeń z chorobą przewlekłą

- A. Nauczyciel rozpoznaje symptomy słabszego samopoczucia ucznia;
- B. Zachęcanie do podejmowania częstych interakcji społecznych;
- C. Zapewnienie pomocy przy nadrabianiu zaległości związanych z nieobecnością ucznia w szkole spowodowanej chorobą;
- D. Dzielenie materiału programowego na mniejsze partie;
- E. Umożliwienie uczniowi w czasie lekcji w razie konieczności kontaktu telefonicznego z rodzicem, kontaktu z pielęgniarką szkolną, wyjścia do toalety (jeśli to wymusza choroba)

7. Uczeń zdolny

- A. Zachęcanie ucznia do poszerzania wiedzy i umiejętności poprzez udział w zajęciach koła dla uzdolnionych biologicznie;
- B. Przygotowywanie ucznia do udziału w różnych konkursach szkolnych i pozaszkolnych;
- C. Promowanie ucznia i jego osiągnięć na terenie szkoły i poza nią;
- D. Indywidualizacja procesu dydaktycznego poprzez poszerzanie treści, dawanie możliwości dodatkowych zadań, szczególnie problemowych;
- E. Nawiazywanie w miarę możliwości częstego kontaktu z uczniem podczas zajęć, by umożliwić uczniowi wzbogacenie wiedzy;
- F. Wskazywanie dodatkowych źródeł uzyskania i poszerzania wiedzy, np. fachowych czasopism;

G. Dawanie możliwości wykazania się wiedzą wyższą niż przeciętna, np. podczas pracy w grupach przydział funkcji lidera grupy, tłumaczenie zadań innym uczniom;

8. Uczeń po przejściach traumatycznych

- A. Rozłożenie materiału programowego na mniejsze partie do zaliczenia;
- B. Każdą sytuację ucznia traktować indywidualnie, nie zaznaczać nieprzygotowania, jeśli wynikało ono z sytuacji kryzysowej dla ucznia;
- C. W miarę możliwości wesprzeć ucznia i pomóc w radzeniu sobie ze stresem;
- D. Umożliwić zaliczenie materiału w późniejszym terminie, po wcześniejszym umówieniu się z uczniem;
- E. Udzielenie pomocy w selekcji materiału do nauki;
- F. okresowe wydłużenie czasu potrzebnego na pisanie sprawdzianów;
- G. Zapewnienie w klasie atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji, stosowanie wzmocnień pozytywnych;

9. Uczeń o inteligencji niższej niż przeciętna

- A. Konieczne jest dostosowanie zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań. Trzeba jednak pamiętać, aby obniżenie kryteriów jakościowych nie zeszło poniżej podstawy programowej.
- B. Nauczyciel podaje polecenia w prostszej formie;
- C. Unikanie trudnych i abstrakcyjnych pojęć;
- D. Zwiększenie limitu czasowego na wykonanie zadania;
- E. Częste odwoływanie się do życia codziennego i do konkretów;
- F. Pozostawienie więcej czasu na utrwalenie;
- G. Unikanie pytań problemowych, zadań przekrojowych;
- H. Podzielenie materiału na mniejsze partie do zaliczenia;
- I. Częste indywidualne instruowanie podczas wykonywania zadań na lekcji;

Opracowanie: mgr Elżbieta Okońska, mgr Joanna Tykarska-Mazurkiewicz,

Do zastosowania na lekcjach przyrody przez nauczycieli uczących w Szkole Podstawowej nr 18 w Elblągu: mgr Elżbietę Okońską.

Załącznik nr 1

L.p.	Poziomy oceniania	Skala procentowa	Ocena słownie	Ocena cyfrowo
1.	Poziom najniższy	0%- 25%	ndst. niedostateczny	1
2.	Poziom najniższy	26%-29%	ndst+ niedostateczny+	1+
3.	Poziom bardzo niski	30%- 35%	dop- dopuszczający-	2-
4.	Poziom bardzo niski	36%-43%	dop dopuszczający	2
5.	Poziom bardzo niski	44%- 49%	dop+ dopuszczający+	2+
6.	Poziom niski	50%- 53%	dst- dostateczny-	3-
7.	Poziom niski	54%-63%	dst dostateczny	3
8.	Poziom średni	64%- 69%	dst+ dostateczny+	3+
9.	Poziom średni	70%- 73%	db- dobry-	4-
10.	Poziom średni	74%-80%	db dobry	4
11.	Poziom wysoki	81%- 84%	db+ dobry+	4+
12.	Poziom wysoki	85%- 87%	bdb- bardzo dobry-	5-

13.	Poziom wysoki	88%-91%	bdb bardzo dobry	5
14.	Poziom najwyższy	92%- 94%	bdb+ bardzo dobry+	5+
15.	Poziom najwyższy	95%	cel- celujący-	6-
16.	Poziom najwyższy	96%- 100%	cel celujący	6